

Підготувала Сидоренко Наталія Василівна

Тестові завдання як одна із форм роботи з розвитку логічного мислення учнів на уроках української мови та літератури

Використання тестових технологій – нагальна потреба часу. Сучасне реформування загальної середньої освіти передбачає реалізацію принципів гуманізації та демократизації, методологічне переорієнтування процесу навчання на розвиток особистості кожного учня, формування його компетентностей. Ці тенденції набули потужного імпульсу із входженням української освіти до Болонського процесу, що зумовлює адаптацію та переорієнтацію вітчизняних освітніх стандартів і моделей на європейські стандарти та моделі, зокрема перехід від традиційних для нашої освітньої системи «програм змісту» до запроваджених у 1980-90-х роках у розвинених країнах світу «програм результату», у яких детально вписано конкретні державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки школярів.

Західні експерти відзначають сталу загальносвітову тенденцію: «Якщо раніше увага приділялася викладанню, то відтепер вона акцентується на тому, що конкретно учні

Написав Administrator

Вівторок, 03 березня 2015 11:17

мають вивчити в результаті навчання в школі. Ключовою ідеєю «програм результату» є те, що вони скеровують процес викладання шляхом більш точного опису очікуваних результатів навчання.

Нині тестування широко застосовують як метод навчальних досягнень учнів з різних шкільних предметів у процесі засвоєння їх, під час складання ДПА і написання ЗНО. Питання якості педагогічної тестової діагностики предметної компетентності учнів актуальне.

Тестування у педагогіці – це метод і процес педагогічного вимірювання, що полягає у кількісному вимірюванні рівня (ступеня вияву) знань, умінь, навичок, здатностей, властивостей, якостей, уявлень того, хто випробовується, з метою оцінювання зазначеного. Засобом (інструментом) вимірювання у цьому процесі є тест.

Використовуючи на уроках української мови та літератури тести, можна більше переконатися, що саме такий підхід забезпечує позитивну мотивацію здобуття знань з мови та літератури, дає почуття потреби у самоосвіті, формує стійкий інтерес до предмета, сприяє розвитку творчої особистості.

Використання тестових завдань на уроках української мови та літератури є однією з форм роботи з розвитку творчого та логічного мислення контролю і перевірки знань. Практика показує, що учні з цікавістю і задоволенням виконують оригінальні тестові завдання.

За допомогою тестів успішності можна уникнути:

а) обмеженості існуючої системи обліку знань учнів;

б) недостатності частоти перевірки;

в) невисокого ступеню об'єктивності ступеню знань.

Тестові завдання за формою розподіляють за формою на **чотири основні групи**:

Група перша.

1. 1. Тестові завдання з вибором однієї (кількох) правильних відповідей.

Наприклад

Поміж переліченими письменниками основоположником нової української літератури вважається:

А Тарас Шевченко;

Б Григорій Сковорода;

В Іван Вишенський;

Г Іван Котляревський.

Правильна відповідь: Г – Іван Котляревський.

1. 2. Тестове завдання з вибором кількох правильних відповідей.

Наприклад

Іван Котляревський є автором таких творів:

А «Конотопська відьма»;

Б «Енеїда»;

В «Шельменко-денщик»;

Г «Наталка Полтавка»;

Г «Маклена Граса»;

Д «Мина Мазайло»;

Е «Сто тисяч»;

Є «Бояриня».

Правильні відповіді: Б – «Енеїда»; Г – «Наталка Полтавка».

Тестові завдання з вибором однієї (кількох) правильних відповідей мають великий оцінний потенціал. Так, окрім наведених прикладів, де встановлюється відповідність між письменником і твором, до завдань цієї форми можна закладати і знання конкретного тексту. До тестових завдань з вибором однієї (кількох) правильних відповідей можна закласти й вищі рівні – розуміння.

Наприклад

Яким пафосом наповнена фраза Тараса Шевченка з поеми «Кавказ»: «Слава! Хортам, і гончим, і псарям, і нашим батюшкам- царям...»?

А щирим захватом величчю царської особи;

Б вірнопідданськими почуттями до царя;

В їдким сарказмом;

Г легкою іронією.

Правильна відповідь: В – їдким сарказмом, докором українцям, які терпляче зносять гніт російських «батюшок-царів».

Група друга. Тестові завдання на встановлення відповідності.

Завдання цього типу зазвичай складаються з інструкції та поданої у двох колонках інформації, яку позначено цифрами (ліворуч) і буквами (праворуч), тобто утворити логічні пари.

Наприклад

Установіть відповідність між словами і групами до яких вони належать

1. діалектизм

A) перст

2. архаїзм

Б) бояриня

3. історизм

В) маржинка

4. неологізм

Г) спонсор

Група третя. Тестові завдання на встановлення послідовності.

У цих завданнях передбачається відновлення учнем певної логічної, хронологічної або іншої послідовності.

Наприклад

Установіть послідовність з'яви перелічених поем Тараса Шевченка:

А «Неофіти»;

Б «Марія»;

В «Кавказ»;

Г «Катерина»;

Г «Гайдамаки».

Правильна відповідь: 1-Г («Катерина», 1838), 2-Г («Гайдамаки», 1841), 3-В («Кавказ», 1845), 4-А («Неофіти», 1857), 5-Б («Марія», 1859).

Група четверта. Тестові завдання на вписування короткої правильної відповіді.

Тестові завдання цього типу сформульовані так, що не містять готової відповіді. Кожен учень має вписати свою відповідь.

Наприклад

1. Найвідоміша збірка поезій Тараса Шевченка має назву «_____».

Правильна відповідь – «Кобзар».

1. Мовознавча наука, що вивчає словниковий склад мови...

Правильна відповідь – «Лексикологія».

*Працюючи з тестовими завданнями на уроках мови та літери відповідно методиці поділяються вони на **три основні рівні**:*

а) тести першого рівня складності;

б) тести другого рівня складності;

в) тести третього рівня складності.

До першого рівня відносяться тести з уже сконструйованою відповіддю.

До другого – тести з вільно конструйованою відповіддю.

До третього – тести, які вимагають творчої діяльності учня.

Таким чином легше диференціювати завдання, перевіряти завдання, об'єктивно оцінювати того чи іншого учня.

Тести у сучасному навчальному процесі виконують дві різні дидактичні функції: контрольну та навчальну.

Застосування тестових завдань максимально ефективно, якщо його проводити систематично. Це дає змогу побачити, які теми учні засвоїли недостатньо, вносити корективи в методику викладання, акцентувати увагу на найважливіших моментах, виявляти найтипівіші види помилок, активізувати учнів до роботи, спонукати творчо і логічно мислити.